

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 75/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti K., a. s., K., zastúpenej advokátom JUDr. M. V., K., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním a uzneseniami Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 z 27. februára 2004, sp. zn. 17 Cb 250/00 z 28. februára 2005 a sp. zn. 17 Cb 250/00 z 25. septembra 2006, rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 z 12. októbra 2005 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 54/04 z 31. mája 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti K., a. s., o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. januára 2007 doručená sťažnosť spoločnosti K., a. s., K. (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátom JUDr. M. V., K., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) konaním a uzneseniami Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 17 Cb 250/00 z 27. februára 2004, 28. februára 2005 a z 25. septembra 2006, rozsudkom okresného súdu sp. zn. 17 Cb 250/00 z 12. októbra 2005 a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 54/04 z 31. mája 2004.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 K 136/99 z 9. augusta 1999 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka – S., a. s., M. - a za správkyňu konkurznej podstaty bola ustanovená advokátka JUDr. I. K. Správkyňa konkurznej podstaty v priebehu konkurzného konania podala okresnému súdu 12. novembra 1999 žalobu proti spoločnosti S., a. s., M., o zaplatenie 927 541,20 Sk s príslušenstvom. Uvedené konanie bolo vedené pod sp. zn. 17 Cb 250/00. Počas konania pred okresným súdom došlo k postúpeniu všetkých pohľadávok úpadcu vrátane pohľadávky uplatňovanej v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cb 250/00 na sťažovateľku, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 22. novembra 2000. Predmetná zmluva bola predložená okresnému súdu a správkyňa konkurznej podstaty (ako postupca) navrhla písomným podaním z 25. júna 2001 zámenu účastníkov na strane žalobcu, avšak ako uvádza sťažovateľka, urobila tak iba z opatrnosti, pretože Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) v znení vtedy platnom zmenu účastníkov neupravoval.

Okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 17 Cb 250/00 na prvom pojednávaní po postúpení pohľadávok zmenu na strane žalobcu iba konštatoval v zápisnici z pojednávania bez toho, aby o návrhu správkyne konkurznej podstaty z 25. júna 2001 rozhodol. Sťažovateľka považovala tento procesný postup okresného súdu za správny, pretože ustanovenie § 92 OSP v znení vtedy platnom zmenu účastníkov neupravovalo (iba pristúpenie v odseku 1 a zámenu v odseku 2). Okresný súd v predmetnom konaní pokračoval za účasti sťažovateľky na strane žalobcu a po vykonanom dokazovaní rozhodol rozsudkom z 3. júna 2002, ktorý bol právnenému zástupcovi sťažovateľky doručený 19. júla 2002. Proti označenému rozsudku podala sťažovateľka 31. júla 2002 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3 Cob 86/02-290 z 31. októbra 2003 tak, že napádaný rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresnému súdu okrem

iného vytkol aj tú skutočnosť, že nerozhodol o zámene na strane žalobcu.

Uznesenie krajského súdu č. k. 3 Cob 86/02-290 z 31. októbra 2003 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené 15. januára 2004. Po uvedenom dátume už sťažovateľke (ani jej právnenému zástupcovi) nebola doručená žiadna písomnosť okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 17 Cb 250/00 a ani s týmto konaním súvisiaca písomnosť krajského súdu. Po 15. januári 2004 okresný súd prestal vo veci vedenej pod sp. zn. 17 Cb 250/00, so sťažovateľkou ako žalobcom konať napriek tomu, že v období od roku 2001 do roku 2004 so sťažovateľkou ako žalobcom konal. Okresný súd a ani krajský súd so sťažovateľkou ako účastníčkou konania nekonali ani potom, čo po telefonickej informácii získanej od správkyne konkurznej podstaty o zmene opatrenia konkurzného súdu, sťažovateľka zaslala 16. marca 2006 krajskému súdu návrh na zámenu účastníkov konania. Právny zástupca sťažovateľky požiadal 14. decembra 2006 predsedu okresného súdu o zaslanie informácií o stave konania. Až z odpovede predsedu okresného súdu sp. zn. 1 SprV/405/2006 z 20. decembra 2006, ktorá bola právnenému zástupcovi sťažovateľky doručená 29. decembra 2006, sa sťažovateľka dozvedela, že po 15. januári 2004 okresný súd a krajský súd v danej veci vydali nasledujúce rozhodnutia:

- uznesenie okresného súdu z 27. februára 2004, ktorým návrh na zámenu zamietol a ktoré krajský súd na základe odvolania správkyne konkurznej podstaty uznesením sp. zn. 2 Cob 54/04 z 31. mája 2004 potvrdil,
- uznesenie okresného súdu z 28. februára 2005, ktorým bol ďalší návrh správkyne konkurznej podstaty na zámenu opäť zamietnutý,
- rozsudok okresného súdu z 12. októbra 2005 o zamietnutí žaloby,
- uznesenie okresného súdu z 10. mája 2006 o nepriznaní oslobodenia žalobkyne od platenia súdnych poplatkov za podané odvolanie,
- uznesenie okresného súdu z 25. septembra 2006 o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Sťažovateľka v sťažnosti cituje súvisiacu judikatúru ústavného súdu (nálezy II. ÚS 143/02, II. ÚS 14/2001, II. ÚS 132/02, IV. ÚS 77/02 a IV. ÚS 1/02), ustanovenie čl. 127 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ustanovenia § 1, 3, 6 a 92 ods. 1 OSP v znení platnom do 31. decembra 2001.

Sťažovateľka opätovne zdôrazňuje, že okresný súd na prvom pojednávaní po postúpení pohľadávok zmenu na strane žalobcu iba konštatoval v zápisnici z pojednávania bez toho, aby o návrhu správkyne konkurznej podstaty na zámenu rozhodol. Sťažovateľka považovala tento procesný postup za správny s ohľadom na skutočnosť, že ustanovenie § 92 OSP v znení vtedy platnom zmenu účastníkov neupravovalo (iba pristúpenie v odseku 1 a zámenu v odseku 2), a tiež s prihliadnutím na vtedajšiu súvisiacu judikatúru všeobecných súdov (podľa uznesenia krajského súdu sp. zn. 16 Co 552/1994 zo 16. septembra 1994 v tom čase platilo, že ak došlo k singulárnej sukcesii v priebehu občianskeho súdneho konania, súd mal vziať zmenu na vedomie a mal konať s novým účastníkom). Identický právny názor vyslovil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 1 Obo 344/99 zo 6. júna 2000. V právnom štáte by malo byť samozrejmé a najmä žiaduce, že všeobecné súdy v rámci danej súdnej sústavy budú striktné a konzistentne dodržiavať právne názory vyslovené v rozhodnutiach súdov vyššej súdnej authority. V predmetnej veci okresný súd pokračoval v konaní za účasti sťažovateľky až do doručenia uznesenia krajského súdu č. k. 3 Cob 86/02-290 15. januára 2004. Uznesenie okresného súdu z 27. februára 2004 sťažovateľka nepozná (po 15. januári 2004 neboli sťažovateľke doručené žiadne písomnosti konajúcich súdov), avšak možno predpokladať, že ak toto uznesenie vychádza z uznesenia krajského súdu č. k. 3 Cob 86/02-290, ktorým napádaný rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že okrem iného mu vytkol aj to, že nerozhodol o zámene na strane žalobcu, a pritom tento právny názor krajský súd odôvodnil citáciou § 92 ods. 2 a 3 OSP, tak došlo zjavne k nezákonnému procesnému postupu. Krajský súd totiž v uvedenom uznesení argumentoval ustanovením § 92 ods. 2 a 3 OSP v znení podľa novely vykonanej zákonom č. 501/2001 Z. z. účinnej až od 1. januára 2002, t. j. znením právnej normy, ktorá v rozhodnom období (po uzatvorení zmluvy o postúpení pohľadávok z 22. novembra 2000 do prvého pojednávania so sťažovateľkou 24. októbra 2001) nebola platná ani účinná.

Ak okresný súd už raz konštatoval singulárnu sukcesiu do zápisnice z prvého pojednávania so sťažovateľkou po uzatvorení zmluvy o postúpení pohľadávok a následne so sťažovateľkou ako žalobcom tri roky konal, tak jeho rozhodnutie o zámene uznesením z 27. februára 2004 nebolo právne možné a bolo procesne zmätočné. Okresný súd sa v roku

2001 na prvom pojednávaní so sťažovateľkou procesne správne vysporiadal so zmenou účastníkov na strane žalobcu v dôsledku postúpenia pohľadávok a keďže v danej veci o zámenu nešlo, tak správkyňou podaný návrh „z opatrnosti“ vyhodnotil ako irelevantný. Vzhľadom na to, že právny názor odvolacieho súdu nebol z uvedených dôvodov správny a zákonný, okresný súd ním nemohol byť viazaný a nemal ho rešpektovať.

Z dôvodov vyššie uvedených citovanými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom a uplatňovať svoju pohľadávku nadobudnutú na základe riadne uzatvorenej zmluvy o postúpení pohľadávok v spojení s opatrením krajského súdu ako konkurzného súdu.

Sťažovateľka považuje za dôvodné, aby jej bolo priznané primerané peňažné zadost'účinenie. Sťažovateľka sa po postúpení pohľadávok zúčastňovala súdneho konania s vierou, že jej bude poskytnutá zákonná ochrana, no namiesto toho jej bola odňatá možnosť konať pred súdom nezákonným spôsobom. Navyše v súvislosti so súdnym konaním od roku 2001 do roku 2004 sťažovateľka vynaložila nemalé finančné prostriedky na súdne poplatky a právne zastupovanie.

Dôsledky nezákonných rozhodnutí označených súdov v danej veci sa prejavujú aj v iných súdnych sporoch sťažovateľky s tým istým žalovaným na tom istom okresnom súde a zjavne sťažujú uplatňovanie jej ostatných pohľadávok. Z uvedených dôvodov sťažovateľka považuje za primerané, aby jej bolo priznané finančné zadost'účinenie v sume 100 000 Sk.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal takéto uznesenie:

„Ústavný súd SR prijíma sťažnosť sťažovateľa na porušenie jeho práva domáhať sa svojho práva zákonom stanoveným spôsobom na nezávislom a nestrannom súde zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, na spravodlivé súdne konanie zakotveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 27. 02. 2004 v spojení s uznesením Krajského súdu

Košice sp. zn. 2 Cob 54/04 zo dňa 31. 05. 2004, uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 28. 02. 2005, rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 12. 10. 2005, uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 25. 09. 2006 a konaním, ktoré im predchádzalo, prijíma na ďalšie konanie.“

Po prerokovaní veci sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„Okresný súd Michalovce uznesením sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 27. 02. 2004, uznesením sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 28. 02. 2005, rozsudkom sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 12. 10. 2005, uznesením sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 25. 09. 2006 ako i konaním, ktoré im predchádzalo a Krajský súd Košice uznesením sp. zn. 2 Cob 54/04 zo dňa 31. 05. 2004 ako i konaním, ktoré mu predchádzalo porušili právo sťažovateľa

- domáhať sa svojho práva zákonom stanoveným spôsobom na nezávislom a nestrannom súde zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na spravodlivé súdne konanie zakotveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 27. 02. 2004, uznesenie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 28. 02. 2005, rozsudok Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 12. 10. 2005, uznesenie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17 Cb 250/00 zo dňa 25. 09. 2006 ako aj uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 2 Cob 54/04 zo dňa 31. 05. 2004 a vec sa vracia Okresnému súdu Michalovce na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu v Michalovciach a Krajskému súdu v Košiciach pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk, ktoré je povinný Okresný súd v Michalovciach vyplatiť vo výške 50.000,- Sk a Krajský súd v Košiciach vo výške 50.000,- Sk sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Michalovciach a Krajský súd v Košiciach sú povinné nahradiť sťažovateľovi trovy konania každý v 1/2-vici do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zo sťažnosti vyplýva a sťažovateľka to aj výslovne uvádza, že namieta odňatie možnosti konať pred súdom. To je v okolnostiach danej veci odvolací [§ 221 ods. 1 písm. f) OSP] aj dovolací dôvod [§ 237 písm. f) OSP] proti rozhodnutiu všeobecného súdu. Zo sťažnosti je však zrejmé, že sťažovateľka nevyčerpala opravné prostriedky, ktoré jej OSP poskytuje na ochranu jej základných práv.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť ako neprípustnú pre nevyčerpanie opravných prostriedkov už po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, žiadosťou sťažovateľky o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2007